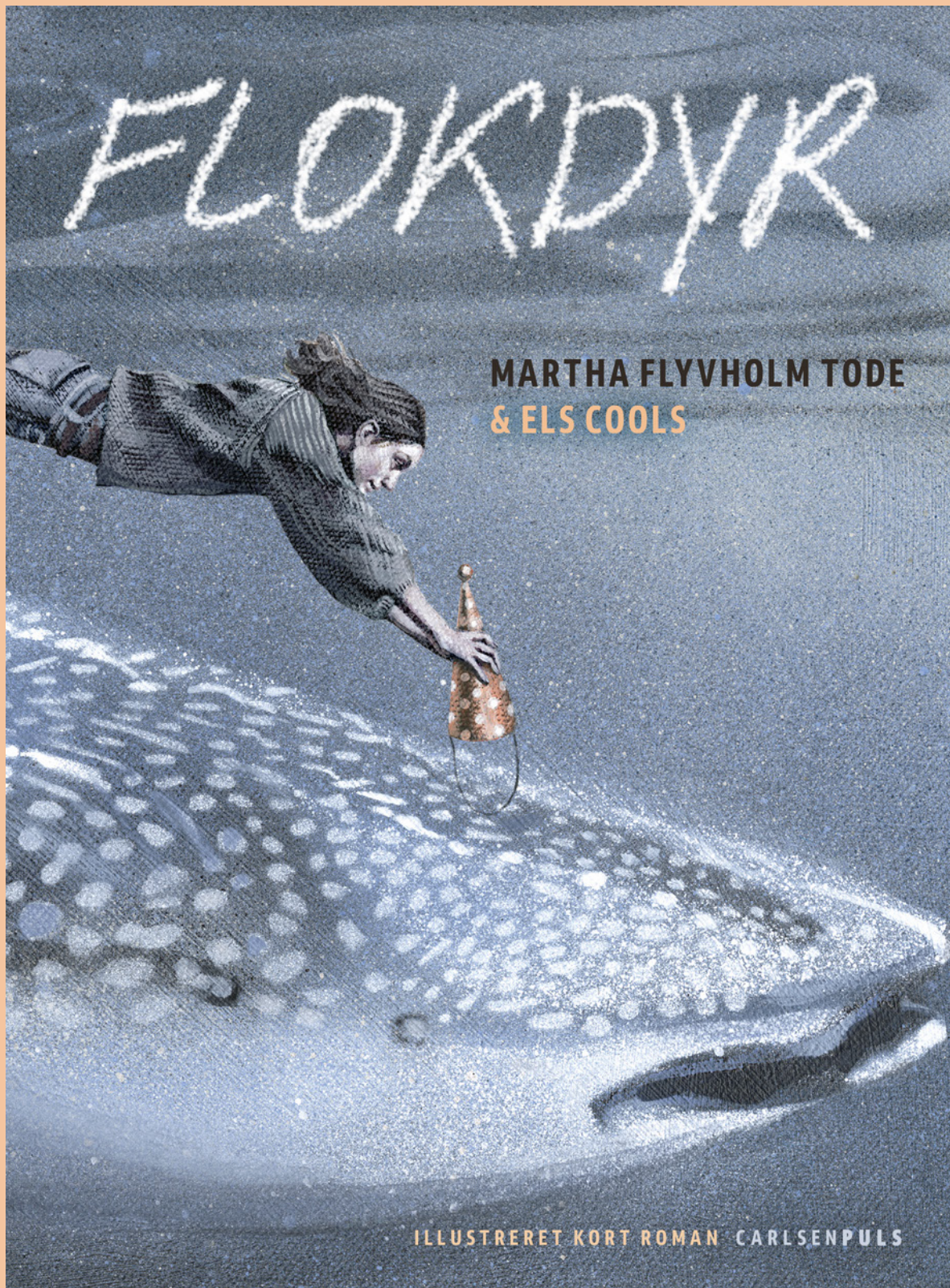

TIL LÆREREN

Flokdyr indgår i Carlsens serie af illustrerede romaner. Undervisningsforløbet tager udgangspunkt i den illustrerede roman af Martha Flyvholm Tode og Els Cools og er bygget op, så eleverne arbejder med tekstens temaer, struktur og karakterudvikling gennem en række analytiske og kreative opgaver.

Forløbet er inddelt i tre faser:

1. Før læsning

Eleverne aktiveres gennem refleksioner over bogens titel, forsideillustrationer og den første sætning i romanen. Der introduceres begreber som "in medias res" og forskellen mellem en novelle og en kortroman.

2. Mens du læser

Eleverne arbejder med komposition og tidsforløb i romanen. De introduceres til en karakteranalyse af en af hovedpersonerne, Leo, og en identificering af tegn på konflikter i handlingen. Visuelle og tekstlige analyser kobles sammen for at understøtte læseforståelsen.

3. Efter læsning

Her går eleverne i dybden med bogens centrale temaer, bl.a. ensomhed, venskab og identitet. Opgaverne inkluderer analyse af symbolik (f.eks. hvalhagen), refleksion over karakterernes udvikling og perspektivøvelser, hvor eleverne genskriver scener fra en ny synsvinkel. Forløbet afsluttes med en vurdering af romanens titel og slutning samt en kreativ Book Bento-opgave.

Mål med forløbet:

- At styrke elevernes analytiske og fortolkende kompetencer.
- At få dem til at reflektere over relationer og identitet i en moderne kontekst.
- At kombinere tekstforståelse med visuelle udtryk for at skabe en mere helhedsorienteret læseoplevelse.
- Forløbet er velegnet til udskolingen og kan tilpasses efter niveau.
- Opgaverne varierer mellem skriftlige og mundtlige aktiviteter, hvilket gør det fleksibelt og engagerende for eleverne.
- Læreren kan bruge forløbet som en struktureret ramme eller plukke udvalgte elementer afhængigt af klassens behov.

God fornøjelse med "Flokdyr"!

FORFATTEREN

Hej med jer! Jeg hedder Martha Flyvholm Tode, og jeg er forfatter til Flokdyr. Jeg er født i 1993 på Vesterbro i København. Min mor er dansk, min far er tysk. Jeg har en masse søskende. Så længe jeg kan huske, har jeg altid læst, skrevet og tænkt meget. Måske er det derfor, jeg altid har vidst, at jeg gerne ville være forfatter.

Jeg debuterede i 2017 med kortromanen "På Bornholm må man græde overalt". Den handler om en ung kvinde, der mister sin papfar. Mit forfatterskab består indtil videre af fire kortromaner, en længere roman og en masse noveller, som du kan finde i diverse antologier.

Siden 2021 har jeg skrevet på fuldtid. Det vil sige, at min hverdag primært består af at skrive bøger. Derudover elsker jeg at rejse og møde nye kulturer. I årene 2018-2021 boede jeg i Kairo, hvor jeg arbejdede, skrev og læste arabisk på universitetet. Siden foråret 2021 har jeg boet i Rom sammen med min italienske kæreste.

Hvis jeg selv skal karakterisere mit forfatterskab, så vil jeg sige, at det særligt er de indre følelser og konflikter, der optager mig. Når jeg skriver, er det nemlig oftest, fordi jeg er blevet nysgerrig på en følelse eller et scenarie, jeg gerne vil undersøge nærmere. Det kan f.eks. være følelser som sorg, tvivl, ensomhed eller dynamikker i parforhold/venskaber. Derudover spiller humor også en stor rolle i mine tekster.

Bibliografi

Flokdyr (Carlsens illustrerede romaner), Carlsen Puls, 2025

Best Life (kortroman, Årgang 2025-serien), Gads Forlag, 2025

Dildo/Zebra (novelle til antologi), Tabu, Carlsen Puls, 2024

Støj, storm, støv (roman), Gyldendal, 2023

Nylon (novelle til antologi), Dromedaren, Gyldendal, 2022

Man kan også være søstjerne (roman), Høst & Søn, 2020

Tomatsuppe (novelle til antologi), SKAM, Høst & Søn, 2017

På Bornholm må man græde overalt (roman), Høst & Søn, 2017

Adaptioner

I 2023 blev "På Bornholm må man græde overalt" opsat som teaterstykke på Teater Vestvolden i København.

FØR DU LÆSER

FORSIDEN

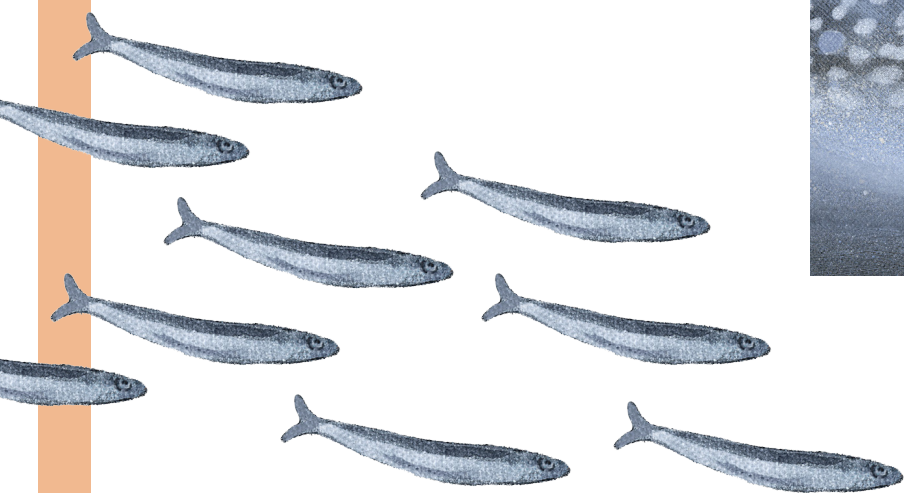
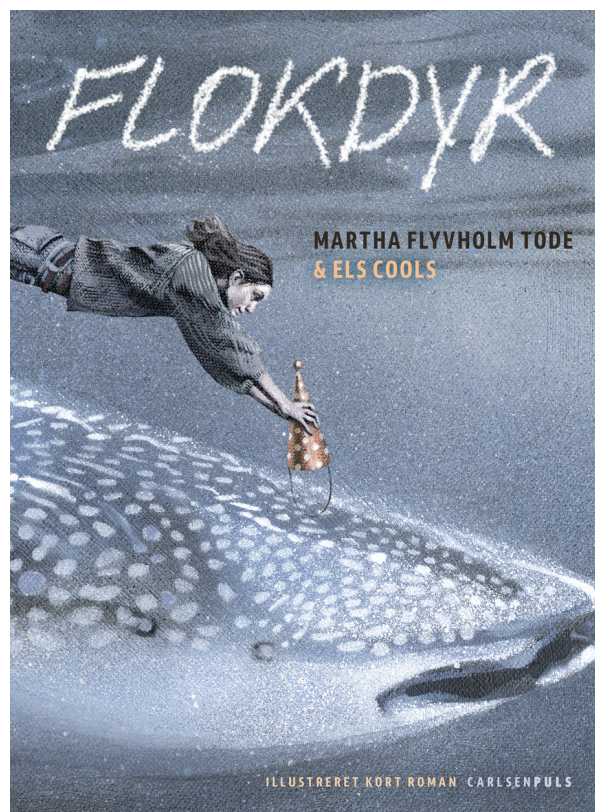
Forsiden, samt de øvrige illustrationer i bogen, er illustreret af billedkunstner, illustratør og grafiker Els Cools. Hun er født i Belgien i 1966, uddannet i Belgien og Slovakiet og bosiddende i Danmark med sin schweiziske mand. Hun er en højt anerkendt maler og har illustreret en stor mængde børne- samt undervisningsbøger. Hun fortæller selv, at hun "elsker at arbejde med kontrasten mellem lyse og mørke partier; Jeg leger med grafiske effekter som struktur og tekstur i baggrunden. Baggrunden er nogle gange et abstrakt maleri i sig selv. Jeg foretrækker dæmpede farver, dem, som man ser på falmede og slidte blikdåser."

Se godt på forsiden, og overvej, hvad du tror, bogen omhandler.

- Hvem er pigen, hvorfor er der en hvalhaj på forsiden – og hvad skal festhatten mon indikere?

TITLEN

- Hvad kendetegner et flokdyr?
- Hvad er det modsatte af et flokdyr?

FØR DU LÆSER

ANSLAGET

Allerførste sætning i romanen lyder:

“Er det ikke lidt kedeligt bare at tage ud at spise?” spørger jeg. “Du fylder trods alt tyve.”

Det synes Leo ikke.

- Hvad hedder det udtryk, man benytter, når en fortælling starter ”midt i handlingen” uden præsentation af hverken karakterer eller miljø?

Dette træk benyttes bl.a. for at spare tid.

Man føres direkte ind i kernen af fortællingen fra første færd, hvilket også er med til at fange vores opmærksomhed fra første øjeblik.

- Med denne viden i mente, hvad tror du så, efter læsningen af disse linjer, at den illustrerede roman omhandler?

MENS DU LÆSER

KOMPOSITION

Enkelte steder i fortællingen bryder forfatteren den kronologiske opbygning og laver et spring i tid.

- **Hvor i fortællingen sker det, og hvorfor?**
- **Hvilken virkning bidrager springet med, og hvilken viden opnår vi vha. springet?**

Lav en tidslinje, hvor du skriver bogens handling ind. Husk at notere sidetal.

MENS DU LÆSER

LEO

Lav et trefold med et stykke hvidt papir.

Til venstre skriver du de ord, der beskriver Leos ydre personkarakteristik.

Til højre skriver du den indre.

NOTER NED
LØBENDE
UNDER DIN
LÆSNING.

MENS DU LÆSER

REVNER

Find citater fra bogen, der indikerer, at der er ved at opstå revner i kærligheden mellem dem.

Skriv dem ind i dele af et iturevet hjerte, og lim derefter delene op på et stykke farvet papir som vist nedenfor.

EFTER DU HAR LÆST

VENNELØSHED

“Jeg kommer vitterligt ikke til at invitere andre end Julius og Martin. Han griner højt. Får sin venneløshed til at lyde som en slags joke, vi kan grine af.” (side 22)

I citatet beskrives Leo som venneløs – et adjektiv, der beskriver en tilstand. Når Julie ændrer det til venneløshed, bliver det et abstrakt substantiv, som gør ensomheden mere konkret og til en del af Leos identitet.

Reflektér og besvar:

- Hvad fortæller det om Julies syn på Leo, at hun ser hans venneløshed som en joke?
- Julie griner; men hvad tror du, Leo egentlig føler? Prøver han at skjule noget?

Illustrationen på dobbelttopslaget indeholder tre forskellige stemninger i baggrund, mellemgrund og forgrund.

Beskriv og reflektér:

- Hvilke farver og detaljer er brugt i de tre lag?
- Hvordan afspejler de stemningen i scenen?
- På hvilken måde understøtter illustrationens opbygning historiens tema om venskab og ensomhed?

Skriv en kort tekst, hvor du analyserer illustrationen og forbinder den med Leos følelser.

EFTER DU HAR LÆST

“Vil have ham til at se på den fiskestime, der svømmer forbi. Det flimrer for mine øjne. Deres skæl glinser sølv i den svage belysning. Jeg kan ikke længere skelne den ene fisk fra den anden, og så, i en glidende bevægelse, skifter de retning. Svømmer i formation mod bagenden af akvariet. Gad vide, om de har en følelse af at være en del af en flok, tænker jeg. Om de har et forhold til de andre fisk i stimen, eller om det bare er et spørgsmål om overlevelse.” (side 32)

- Hvad vil forfatteren fortælle os med ovenstående afsnit?
- Hvad er det reelt, Julie reflekterer over?

EFTER DU HAR LÆST

EN TJENESTE

“Jeg mener, hvem vil ikke have en ny ven? Et venskab er sgu da den fineste gave, man kan give nogen.” (side 45)

Julie forsøger at hjælpe Leo ved at finde en ven til ham via en app.

Overvej og besvar:

- Kan man give nogen et venskab, når det ikke er ens eget?
- Begrund dit svar.
- Hvordan ville du have det, hvis din kæreste, eller dine forældre, fandt en ven til dig via en app? Ville du synes, det var en god idé eller en grænseoverskridende handling? Hvorfor?

Analyser Leos reaktion:

Læs citatet, hvor Leo reagerer på Julies handling.

- Hvorfor bliver Leo så frustreret? Hvad overskrider Julie i hans øjne?
 - Hvordan forsøger Julie at forsvare sin handling?
- Kan du forstå hendes perspektiv?

Skriv som Leo i Memento-app

- Forestil dig, at du er Leo.
- Skriv et kort dagbogsnotat i “Memento-dagbogsappen” på din telefon (imaginært), lige efter denne scene finder sted.
- Beskriv dine følelser, tanker, og hvordan du oplevede situationen.

Eksempel på start:

“Jeg troede aldrig, jeg skulle stå i den her situation. Julie mente det sikkert godt, men...”

EFTER DU HAR LÆST

HANDSKERNE

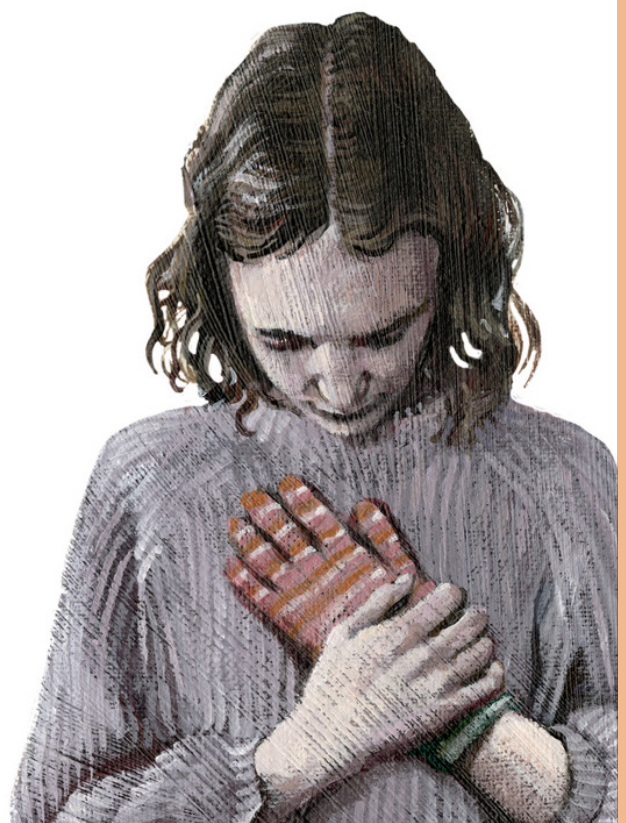
I romanen strikker Julie et par handsker til Leo og er meget omhyggelig med, at de har den rette farve og bredde.

Overvej følgende spørgsmål:

- Hvad fortæller det om Julies forhold til Leo, at hun vælger at strikke handsker selv?
- Hvorfor er det så vigtigt for Julie at give ham netop disse handsker?

Til sidst vælger hun alligevel at give ham et par almindelige handsker fra Magasin.

- Hvorfor tror du, hun ændrer mening?
- Er en hjemmelavet gave mere værdifuld end en købt? Hvorfor eller hvorfor ikke?
- Skriv en kort refleksion (5-8 linjer), hvor du besvarer spørgsmålene og begrundet dine svar med eksempler fra teksten.

EFTER DU HAR LÆST

STATEMENTS

Julie har en del såkaldte signaturreplikker undervejs i romanen.

Nogle af dem er samlet herunder:

“Livet er langt. Det hele behøver vel ikke at ske lige nu.”

“Nogle gange kan det være sundt med et skub.”

“Intet menneske bør være så forsigtigt.”

Gå på jagt efter flere og saml dem i et fælles dokument.

I kan enten gøre det fysisk med post-its på en opslagstavle eller samle dem på en fælles virtuel opslagstavle som f.eks.:

Padlet (padlet.com) – En interaktiv opslagstavle, hvor brugere kan tilføje noter, billeder, links osv. Perfekt til samarbejde.

Jamboard (Google Jamboard) – Googles digitale whiteboard, hvor flere kan tilføje og redigere noter i realtid.

Lino (en.linoit.com) – En simpel digital opslagstavle, hvor man kan tilføje virtuelle post-its.

EFTER DU HAR LÆST

HVALHAJEN

Hvalhagen svømmer gennem romanen.
Hvalhagen bliver både nævnt og illustreret flere gange gennem fortællingen.

Den er ikke kun et dyr, men også et symbol – men hvad står den for?

- Find alle steder i romanen, hvor hvalhagen nævnes.

- Notér sidetal og citater, hvor den optræder.

Undersøg sammenhængen.

Hvad sker der i historien, når hvalhagen dukker op?

Tolkning og symbolik:

- Hvad tror du, hvalhagen skal symbolisere i de forskellige situationer?

- Har den samme betydning hver gang, eller skifter den symbolværdi undervejs?

- Er hvalhagen en beskytter, en trussel, en frihedssøgende skabning – eller noget helt andet?

EFTER DU HAR LÆST

SAMMENLIGN DE TO PASSAGER HERUNDER:

“Hey,” hvisker han. “Hvad sker der? Hvorfor synes du, at jeg er selvdestruktiv?”

“Jeg er bare bekymret for dig.”

“Er du bekymret for mig?” Leos arme strammer om min mave. Det føles lidt som et fængsel, eller den slags sikkerhedssele, man tager på i forlystelsesparker. (side 33)

#hvalhaj. Straks dukker der billeder op af det store dyr. Jeg zoomer ind. Det er først nu, det går op for mig, at hajen både har pletter og striber. Det giver ingen mening. Begge dele er en form for camouflagen i naturen. Det svarer til, at et menneske går med bælte og seler. Intet menneske bør være så forsigtigt. (side 65)

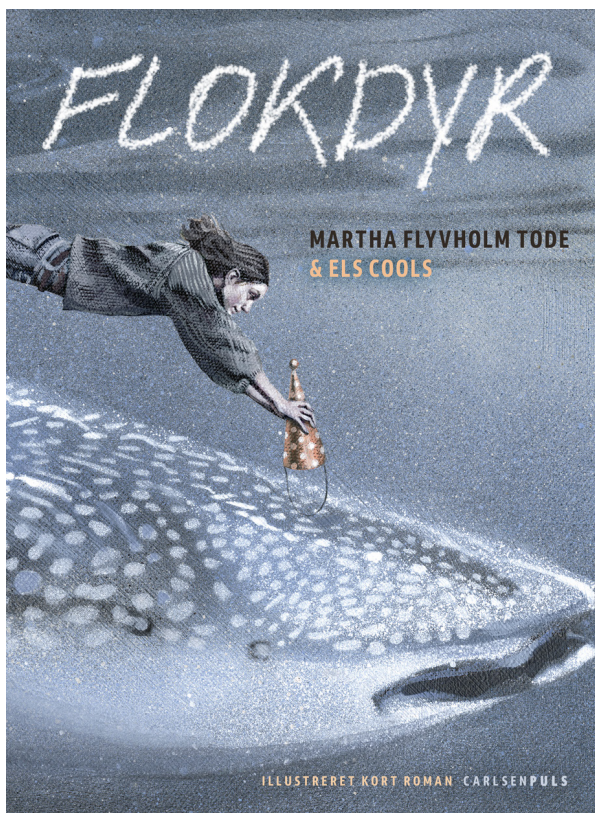
- Hvilke ligheder finder du mellem de to passager?
- Overvej betydningen af sikkerhed i begge tekster.
- Hvordan beskriver Julie følelsen af at være fastholdt eller beskyttet?
- Hvilke ord og billeder går igen?
- Hvad fortæller de to scener os om Julie?
- Hvordan ser hun på Leos måde at være på?
- Hvorfor forbinder hun det med sikkerhedssele, bælte og camouflagen?

EFTER DU HAR LÆST

BOOK BENTO

En Book Bento er en kreativ præsentation af en bog gennem et billede, hvor bogen placeres omgivet af genstande, der symboliserer dens temaer, karakterer eller stemning. Det er en visuel måde at formidle en læseoplevelse på og kan bruges til at vise din fortolkning af kortromanen.

Skab din egen Book Bento

Find genstande, der passer til bogen

- Vælg mindst 3-5 ting, der repræsenterer vigtige elementer fra romanen. Det kan være ting, der symboliserer karakterernes personlighed, handlingens udvikling eller bogens centrale temaer.

Arranger din Book Bento

- Læg bogen i midten, og placer de valgte genstande kunstnerisk omkring den.
- Tag et billede af din Book Bento.
- Forklar dit valg af genstande – hvorfor passer de til bogen?
- Hvordan afspejler de bogens temaer eller karakterer?
- Hvilken stemning forsøger du at skabe med dit billede?

Ekstra opgave (valgfri):

Del din Book Bento

- Upload billedet til klassens digitale opslagstavle (fx Padlet, Google Classroom).
- Skriv en kort beskrivelse af bogen og din fortolkning af den gennem genstandene.
- Kommentér på mindst én andens Book Bento – ser du noget nyt i deres fortolkning?

EFTER DU HAR LÆST

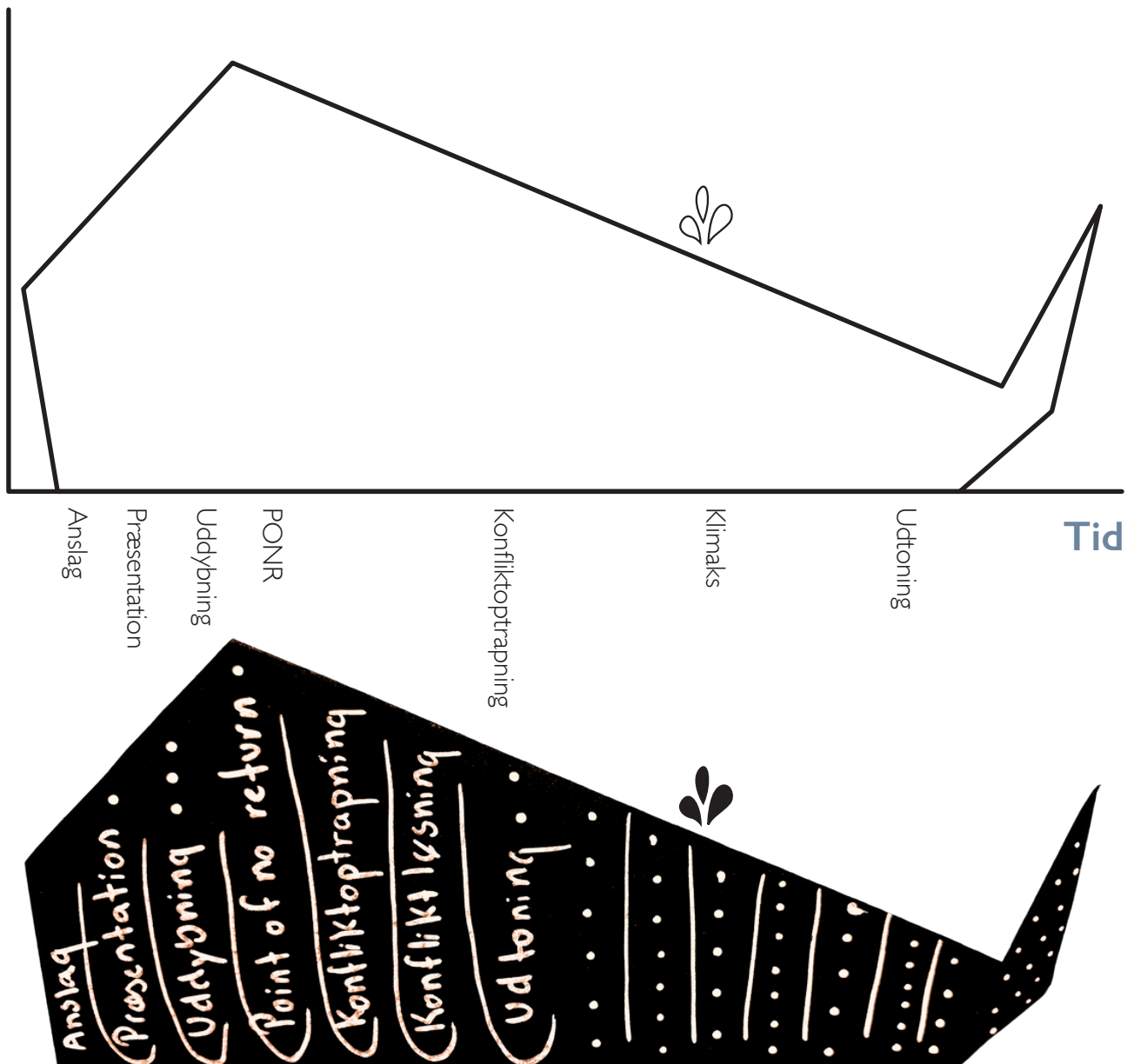
BERETTERMODEL

Udfyld en berettermodel for romanen.

Du kan vælge at lave en kreativ udgave, hvor du benytter et sort A3-papir samt en hvid Posca-tusch og folder den som vist på næste side. Skriv derefter svarene inde i modellen.

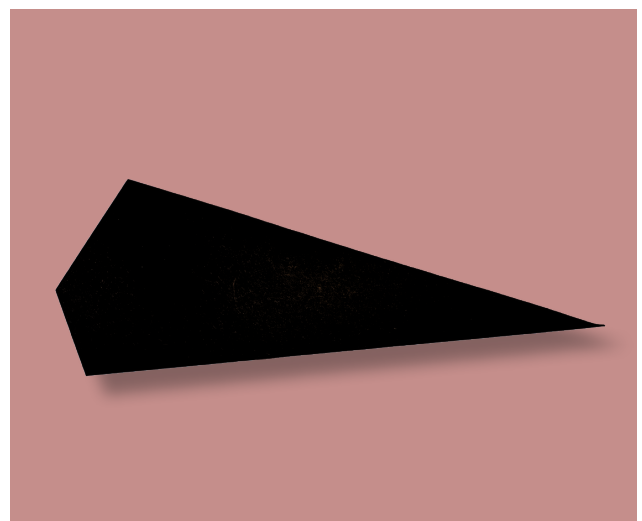
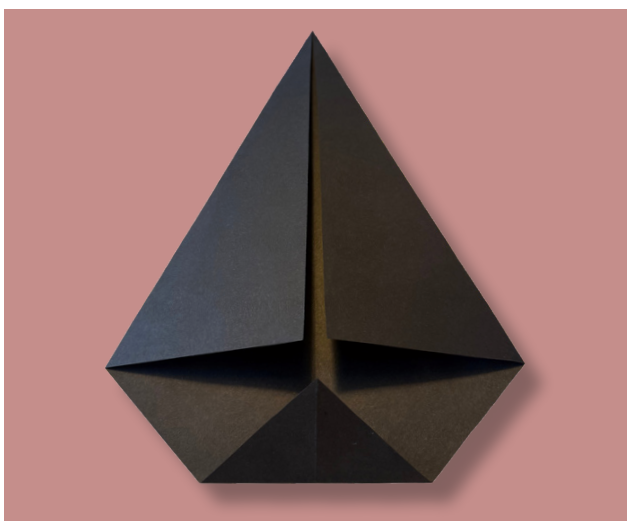
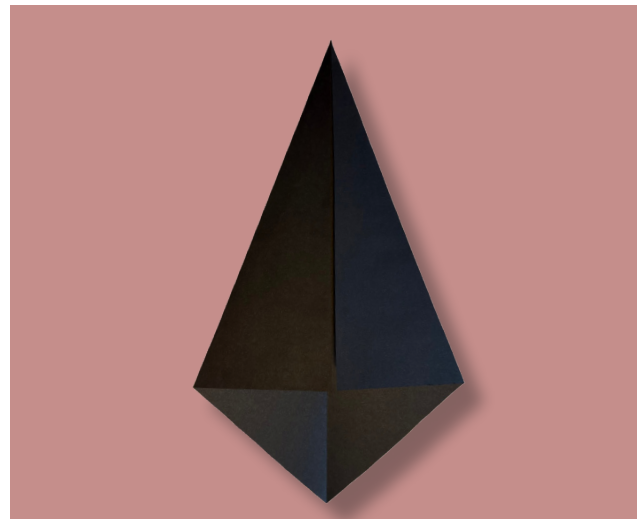
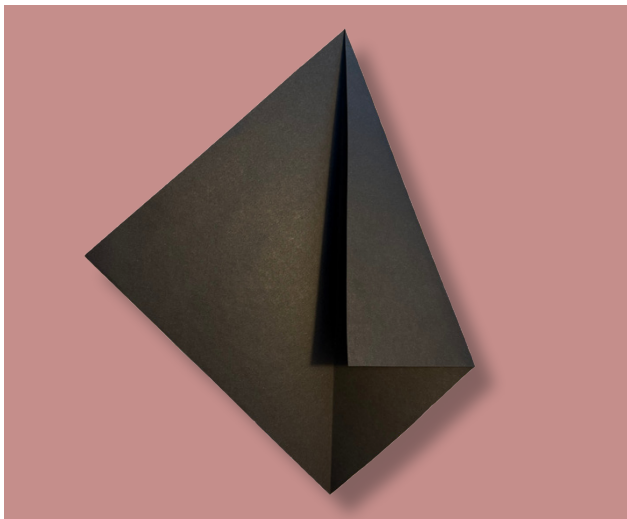
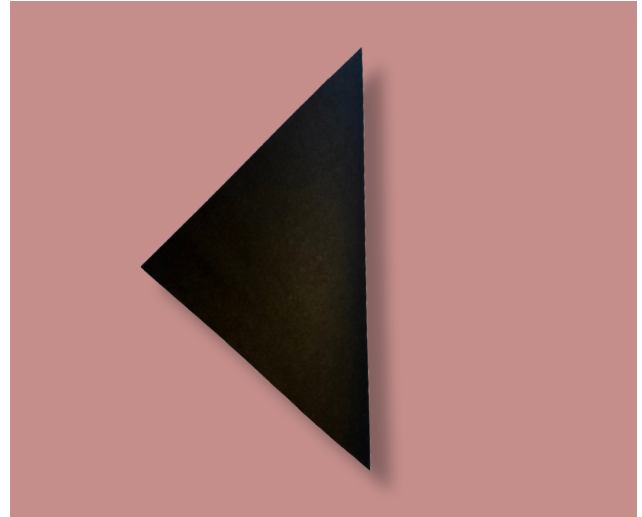
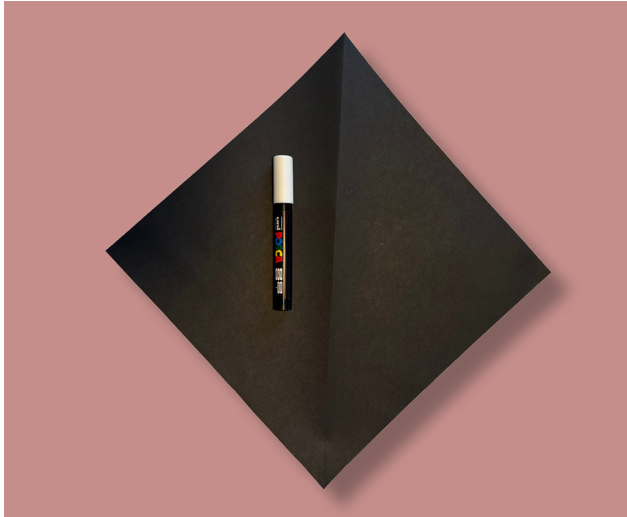
Eller du kan skrive direkte i denne model:

Spænding

EFTER DU HAR LÆST

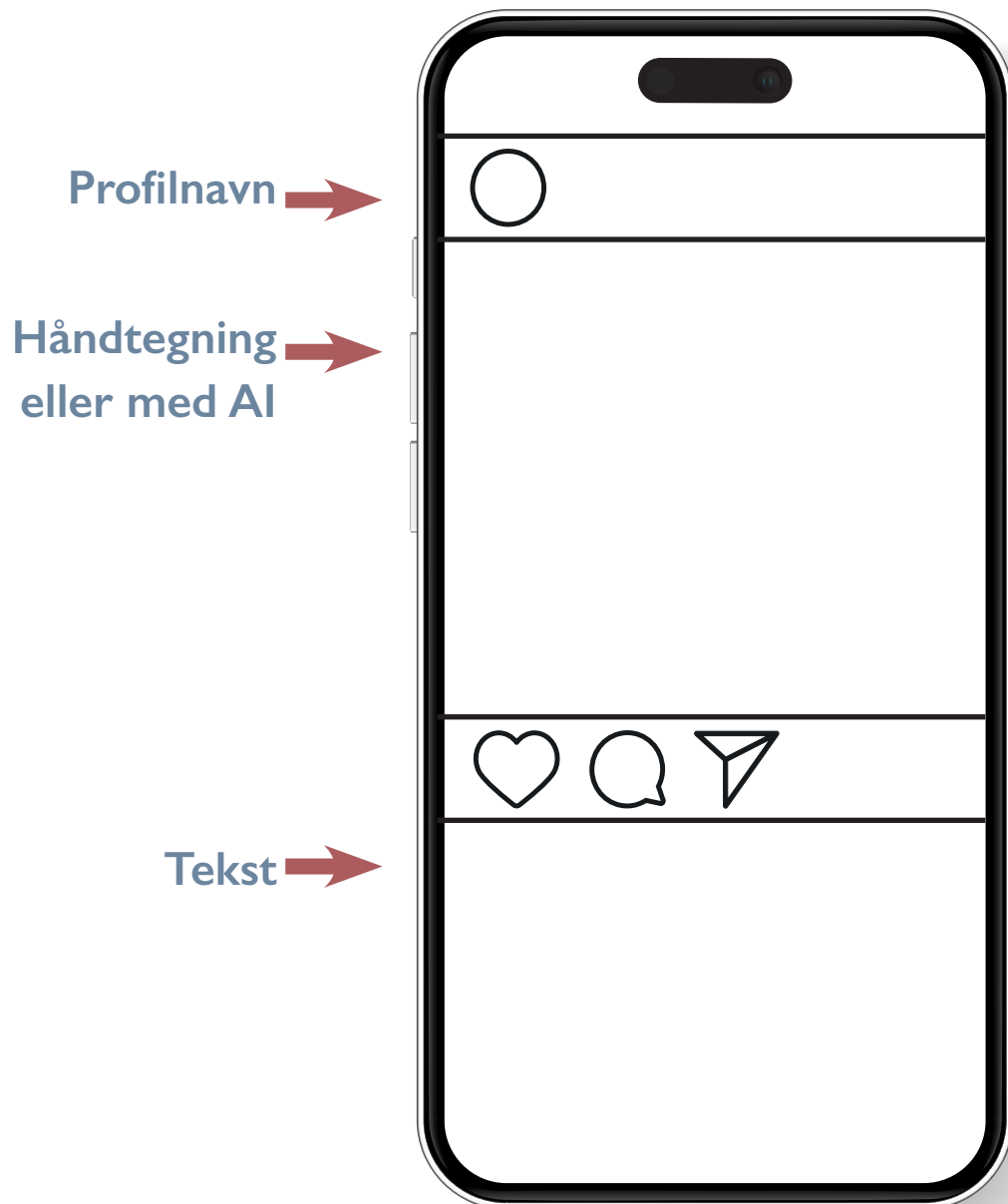
BERETTERMODEL

EFTER DU HAR LÆST

SOME

Gå sammen to og to, og vælg et sted i romanen, hvor I laver hver jeres Instaopslag fra samme hændelse/oplevelse/dag – men fra henholdsvis Leos og Julies perspektiv.

EFTER DU HAR LÆST

SYNSVINKEL

Når en fortælling er fortalt i jeg-form, betyder det, at vi oplever historien gennem hovedpersonens øjne.

Vi får direkte adgang til karakterens tanker, følelser og oplevelser, men vi er samtidig begrænset til kun at se verden fra denne ene synsvinkel.

Fordele ved en jeg-fortæller:

- Læseren kommer tæt på hovedpersonens følelser og tanker.
- Historien føles ofte mere personlig og troværdig.
- Vi får en subjektiv fortælling.
- Hvilke begrænsninger er der ved en jeg-fortælling?

FESTEN

Du skal nu genskrive scenen med festen fra en anden synsvinkel – enten fra Leos perspektiv eller som en alvidende fortæller.

Overvej:

- Hvad ser og tænker den nye fortæller, som jeg-fortælleren ikke var opmærksom på?
- Ændrer stemningen sig?
- Er der detaljer, der får en ny betydning?

Refleksion

- Sammenlign din version med den oprindelige tekst.
- Skriv en kort tekst, hvor du reflekterer over, hvordan fortællingen ændrede sig, efter du skiftede synsvinkel.
 - Er du som læser rykket tættere på eller længere væk fra Julie?
 - Hvad udgør den største sceneændring efter din omskrivning?

Læs evt. jeres genskrivninger højt for klassen, og reflekter i fællesskab over de forskelle, der opstår efter ændringen af synsvinklen.

EFTER DU HAR LÆST

JULIE

Du skal nu bruge en del af den viden, du har opnået gennem de tidligere opgavebesvarelser.

Du skal skrive en sammenfattende indre personkarakteristik af Julie, hvor du beskriver:

Tanker og følelser:

- Hvordan tænker og føler Julie i bestemte situationer?
- Hvordan ændrer Julies tanker og følelser sig i løbet af bogen?
- Er der nogen særlige konflikter eller dilemmaer, hun kæmper med?

Personlighed og værdier:

- Hvilke værdier har Julie?
- Hvordan er hendes forhold til Leo?

Udvikling:

- Hvordan udvikler Julie sig gennem romanen?
- Hvad påvirker denne udvikling (andre personer, begivenheder, egne refleksioner)?
- Hvilke ændringer gennemgår hun, og hvordan kan man se dette i hendes handlinger eller tanker?

- Start med en kort introduktion af Julie.
- Del derefter din karakteristik op som nævnt ovenfor.
- Afslut med en refleksion over, hvordan Julie udvikler sig, og hvad du mener er de vigtigste i opmærksomhedspunkter i Julies indre liv.

- Teksten skal være minimum 300-500 ord.
- Brug konkrete citater fra bogen til at underbygge din karakteristik.

Tænk på, hvordan forfatteren giver dig indsigt i Julies tanker og følelser.

Er det gennem indre monologer, samtaler med andre personer eller måske beskrivelser af Julies handlinger og reaktioner?

EFTER DU HAR LÆST

SLUTNINGEN

- Beskriv, hvad der sker på side 101 i bogen.
- Inkluder de vigtigste begivenheder og væsentlige detaljer.
- Inkluder en analyse af 'leporelloforløbet' – dette henviser til den store illustration, som strækker sig over side 96-100. Beskriv, hvordan denne visuelle sekvens relaterer sig til handlingen eller temaerne i bogen.
- Genlæs dine besvarelser til spørgsmålene "Før du læser" på side 3.
- Reflektér over, hvilke tanker og forventninger du havde før læsningen, og hvordan dine synspunkter måske er ændret efter at have læst bogen.

Diskutér romanens titel, "Flokdyr".

- Forklar, hvordan titlen relaterer sig til bogen og dens temaer, og hvad den symboliserer i forhold til karaktererne og handlingen.

Vurder slutningen af romanen.

- Hvad synes du om slutningen? Havde du ønsket en anden slutning? Hvis ja, hvilken slags slutning ville du have foretrukket, og hvorfor?

SPØRGSMÅL & SVAR TIL REFLEKSION

ET INTERVIEW MED FORFATTEREN

Du er forholdsvis ung og har allerede et imponerende bagkatalog af betydningsfulde værker. Har du altid vidst, at du ville være forfatter?

Det korte svar er: Ja, det har jeg! Jeg har altid elsket at læse, og på et tidspunkt begyndte jeg selv at skrive. Mest fordi min dansklærer mente, jeg var god til det (og det føltes rart at være god til noget), men også, fordi jeg elskede følelsen af at forsvinde så langt ind i et andet univers, at jeg kunne se, høre og mærke mine karakterer. Jeg skrev min første roman, da jeg var ni år gammel. Min næste, da jeg var tolv. Det var to store, tykke (ret kedelige) fantasyromaner. Heldigvis var der ingen forlag der bed på, så jeg fik lov til at øve mig lidt mere, inden jeg debuterede som 23-årig.

Hvordan opstod idéen til “Flokdyr”?

Uh, det er et svært spørgsmål at besvare. Normalt plejer det at være en konkret hændelse, der giver mig idéen til et nyt projekt, men med *Flokdyr* kom idéen snigende. Mere specifikt, så var det nok i forbindelse med, at jeg i foråret 2021 flyttede med min kæreste fra Kairo til Rom. I Kairo havde jeg brugt tre år på at opbygge noget, der føltes som en stor, dynamisk vennegruppe, og nu stod jeg så i Rom, hvor jeg ikke kendte andre end min kæreste. Min kæreste, der generelt er meget mere ekstrovert end mig, var lynhurtig til at skabe sig en ny omgangskreds. Selv var jeg mere tøvende. Måske fordi jeg inderst inde kunne mærke, at jeg faktisk ikke rigtig orkede at skulle ud og finde nye venner. Jeg havde jo de venner, jeg havde brug for. Ja, okay, godt nok boede de i København, Aarhus og Kairo – for langt væk til, at jeg kunne se dem mere end et par gange om året – men gjorde det noget?

Det satte gang i en masse tanker, som endte med at blive starten på *Flokdyr*.

Hvorfor tror du, at kløften mellem ungdomslivet og voksenlivet kan være så svær at krydse – måske mere i ens bevidsthed end i virkeligheden? Handler det om frygten for at miste friheden, som er et centralt tema i din fortælling? Er det angsten for at blive til noget, man ikke ønsker at være, frygten for hamsterhjulet – eller hvad mener du, der gør, at mange unge står på kanten og tøver med at tage springet? Eller hvordan ser du på det?

Det er et rigtig godt spørgsmål. Generelt tror jeg ikke, at man tænker så meget over det der med, at man er i gang med at krydse en grænse mellem at være barn/ung og voksen, når man står i det. For mig handlede det dog helt klart mest om, at jeg var (og sådan set stadig er) enormt bange for at træffe forkerte beslutninger. Hvert tilvalg er også et fravalg, og på sin vis havde jeg lyst til at lave mange forskellige ting. Hvem kunne garantere, at et højskoleophold blev lige så fedt, som jeg forestillede mig det? Hvad nu, hvis jeg bagefter fortrød og alligevel hellere ville have været ude at rejse? Hvordan kunne jeg vide, om litteraturstudiet ville være det rigtige for mig? Kunne det ikke tænkes, at jeg ville få et meget federe liv som læge? På den måde synes jeg, at sabbatåret er en rigtig spændende periode at tage fat i, fordi der er så mange valg, man er tvunget til at træffe.

SPØRGSMÅL & SVAR TIL REFLEKSION

ET INTERVIEW MED FORFATTEREN

Hvilken 'erfaring' håber du, at læseren sidder tilbage med efter endt læsning?

Mest af alt håber jeg, at I sidder tilbage med en lyst til at tage ud at rejse og opleve verden. Det er fedt at rejse, og jeg har virkelig lært meget om både mig selv, andre kulturer og verden gennem mine udlandsophold.

Når det er sagt, så håber jeg selvfølgelig også, at I vil bruge et øjeblik på at reflektere over forskellen på at være frivillig og ufrivillig venneløs. Er Leo venneløs? Er Julie? Hvem af dem har mest brug for nye venner? Og hvorfor? Hvordan ser I på folk, der har mange venner, i modsætning til folk, der har få?

Hvorfor valgte du at skrive historien som en kort roman?

Det kedelige svar er, at jeg blev hyret til at skrive en bog, som passede ind i Carlsens nye serie af illustrerede romaner. Det ærlige svar er dog, at jeg simpelthen elsker kortromansformatet. Det begrænsede antal sider gør, at historien virkelig skal stå skarpt, og jeg elsker at sidde og nørkle med at skabe/udvælge de scener og dialoger, der virkelig får temaerne frem.

